

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Člankopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri pošti hranilnici št. 14 194.

Na pomoč — gori!

Kakšna neprecenljiva dobrota za človeštvo je ogenj, dokler ga na pameten način obvladuje pametna in pošena roka! Z njim si kuhamo jedi, ob njem se v mrazu grejemo, z ognjem pretvarjamo vodo v paro, ki nam goni stroje, z ognjem pretvarjamo rude in rudnine v svojo korist. Brez ognja si sploh ne moremo misliti več življenja.

In vendar — kako uničujoče zlo postane ogenj v rokah zločinca! Pomislite na požare in požige, na številne atentate in nalašč povzročene eksplozije in na vojne, kjer ogenj v stoterih in fisočeri oblikah uničuje in mori milijone ljudi in milijarde gmotnih dobrin, ki sta jih s trudom in naporom ustvarjala človeško delo in človekov duh!

Ogenj — kapital

Kar je za življenje ogenj, to je za gospodarsko življenje — kapital. Dokler je v pametnih in poštenih rokah, pomeni narodu blagoslov, kakor hitro pa pride v roke izkoriščevalcev, nastane iz njega bič prokletstva in gorje, ki zasušnjuje in mori narode in človeštvo.

Brez pretiravanja lahko rečemo, da je marsikje danes svetovni kapital kakor ogenj v rokah zločincev. Zato tudi vidimo na tolikih krajih in v toliko državah velikansko borbo, ki se pač razlikuje z ozirom na krajevne razmere po načinu in obsegu, a ima vendar povsod isti cilj, namreč: Vrnite kapital, ki je narodova last in sad narodovega dela — narodu! Iztrgati ga iz rok pokvarjenih poedincev in ga vrniti narodu na tak način, da bo služil in koristil splošnosti, celoti!

Svojevrsna je ta borba v Ameriki, drugačna v Rusiji, zopet drugačna v Franciji, najbolj strahotna in obupno krvava pa je v Španiji. Kaj pa pri nas?

Pri nas se je ta borba začela pred dobrim pol stoletjem, ko se je kot odgovor na vedno hujši gospodarski pritisk tujine in tujega kapitala začelo pojavljati domače združništvo. Združništvo pa v bistvu ni nič drugega, kakor taka gospodarska oblika, ki omogoča ustvarjati lasten, narodni kapital s sodelovanjem vseh, tudi gospodarsko najmanjših in najsihibejših ljudi, hkratu pa popolnoma izključuje možnost, da bi tako zbrani kapital kdaj koga izkoriščal ali pa prešel v roke pešice ljudi, ki bi ga potem izrabljala v svojo lastno korist in v škodo celote.

Korenine krize v zadrugah

Našemu združništvu prav gotovo ne moremo in maramo odrekati velikih zaslug za narodno-gospodarsko osamosvajanje in okrepitev. Kljub temu pa vendar ni popolnoma doseglo sadov in uspehov, ki jih je narod od njega pričakoval. Manjkalo je enotnega načrta, ki bi v združnem gibanju kljub idejno-nazorskim razlikam ustvaril dovolj močno enotno voljo za doseg skupnega cilja. Manjkalo je v vodstvih nekaterih zadrug tudi vestnosti in čuta odgovornosti ter potrebne kontrole članstva. Med te-

melje združne misli spada namreč načelo, da mora biti vodstvo zadruge pod stalnim nadzorom članstva brez ozira na to, kakšne in kako posvečene in vzvišene osebe vodijo kako zadruge. Zadrugarji morajo videti v njih samo zadrugarje in nič drugega. Kot taki pa se morajo vsi pokoravati združnim pravilom, pa bodi to kmet, delavec, uradnik ali pa še tako visok ali odličen cerkven ali posveten dostojanstvenik.

V tem oziru je združništvo pri nas marsikaj zagrešilo in odtod izvirajo tudi prve korenine sedanje združne krize pri mnogih zadrugah.

Prav radi pomanjkanja enotnega načrta o cilju združnega dela in zavoljo gaženja združnih načel v nekaterih vodstvih zadrug je imel tuj kapital široko odprto pot na naša tla. Kako do kraja je ta kapital priložnost izkoristil, je razvidno iz tehle podatkov:

Kako nas izkoriščajo tuji

Francija ima v naši industriji in v naših bankah naloženega svojega kapitala za 1 milijardo Din, Anglija 879 milijonov Din, Češkoslovaška 774, Švica 707, Amerika 538, Italija 490, Avstrija 359, Belgija 229, Madžarska 183, Švedska 107, Holandska 78, Nemčija pa 54 milijonov Din. Od 985 industrijskih podjetij in 615 bank se nahaja v rokah ali pod kontrolo inozemskega kapitala 305 industrijskih podjetij in 24 velebank. Vpliv inozemskega kapitala v Jugoslaviji pa je najbolj razviden iz tehle podatkov: V Jugoslaviji je dejansko vpisanega delniškega kapitala v vseh industrijskih podjetjih 3 milijarde 400 milijonov Din, od tega pa je inozemskega kapitala 2 milijardi 315 milijonov. Vrednost investiranih strojev in nepremično imetje v jugoslovenski industriji znaša 5 milijard 173 milijonov, pri čemer je 1 milijarda 772 milijonov tujega kapitala. Celotna vsota kratkoročnih kreditov znaša v Jugoslaviji 4 milijarde 496 milijonov Din, pri čemer je 2 milijardi 865 milijonov tujega inozemskega kapitala. Iz teh podatkov je jasno razvidno, da je vpliv tujega kapitala v naši državi tako velik, da igra v našem gospodarstvu, dasi je številno v manjšini, vendar le prvo in nad vsem našim dejanjem in nehanjem gospodujočo vlogo. Kljub državno-politični osvoboditvi smo gospodarsko v resnici sužnji, samo molzna krava za mednarodne kapitaliste. Kako daleč smo zašli v tem oziru, naj pove samo nekaj obupno kričečih primerov!

L. 1929. je francoska družba »La Dalmatiénne« prevzela podjetja dalmatinske družbe »Sufide«, in pogodba je postala po odredbi z dne 23. aprila omenjenega leta zakon. Družba se je obvezala, da bo zgradila nove tovarne, izkoriščala električne energije itd. in je zato bila od države za dolgo vrsto let oproščena vseh državnih in samoupravnih davkov ter drugih dajatev. Razen tega se je država obvezala napram tej družbi, da bo odjemala od nje 10% električne energije ter jo bo plačevala, ako jo bo potrebovala in uporab-

ljala ali ne. Toda »La Dalmatiénne« sploh ni izvršila svojih obveznosti in je, namesto da bi podjetje povečala, pričela ustavljati še že od prej poslujoče obrate. Izkazalo se je namreč, da je kupila »Sufide« samo zato, da ne bi jugoslovansko podjetje delalo konkurence francoskim fosfatnim podjetjem v afriškem Tunisu! In vendar družbi sedaj nihče ničesar ne more, kajti v pogodbi, ki je zakon, smo dali »La Dalmatiénne« vse mogoče pravice, »pozabili« pa smo na svoje pravice in njene dolžnosti!

»Mines de Bor« je najbolj dobičkonosen rudnik bakra na svetu, ki pridobiva na leto okoli 40.000 ton čiste kovine, zlato in srebro, ki se dobiva poleg bakra, pa že samo krije vse stroške, tako da dobi rudnik ves baker — zastonj! Ta rudnik je plačal svojim tujim delničarjem v najslabšem letu 135% dividend. Ta denar gre ven, delavstvo pa je plačano najslabše za — kitajskim. »Trepča Mines Ltd« je imela lani čistega dobička 503.000 angleških funtov šterlingov, ali okoli 125 milijonov dinarjev. Od tega so prejeli delničarji 428.000 funtov šterlingov, ali obresti po 25% od vrednosti delnic, ki so pa že za 420% več vredne, kakor je bila njih kupna cena. Tudi to podjetje plačuje delavce kakor prvo in uživa vse mogoče ugodnosti in pravice.

Dalje: Svoječasno je dal znani propadli in sedaj že pokojni »švedski kralj vžigalice« Ivar Kreuger naši monopolski upravi posojilo 22 milijonov ameriških dolarjev in spravil s tem vso panogo naše industrije in trgovine v tujo odvisnost. Pogodbo je sklenil v času svojih zadnjih spekulacij, in danes visi ta dolg v Ameriki, kjer bi se ga mogli rešiti radi nizkega kurza papirjev že za 3 milijone dolarjev, a Američani rajši spekulirajo, da bi ta denar tudi sami investirali znova pri nas in nas tako obdržali v šahu.

Lahko bi navedli še dolgo vrsto takih strahotnih primerov, vendar mislimo, da že ti dovolj strahotno označujejo vso grozovitost naše zasušjenosti.

Rešite nas suženjstva

Kaj nam ob takih primerih hasnejo vse tisočere žrtve sinov, ki so padli za domovino?! Kaj nam koristi politična svoboda, če pa smo gospodarsko na stopnji kolonije?

Tu je rana, ki nas razjeda, tu je požar, ki nam bo upepelil streho! »Gori — Na pomoč!« kličejo vsem, ki so voljni pomagati! Tu naj zastavi naša politika, tu naj pokažejo svoje sposobnosti in vsaj svojo dobro voljo ljudje, ki jih je narod poklical, da ga vodijo in branijo, a ne zato, da ga pitajo s praznimi besedami in gulijo — ali vsaj brezbržno puste, da ga gulijo drugi, skrivajoč se za borbo za »sv. vero« in slične pretveze, ki jih zagovarjata Janez Vodopivec in »Domoljub«, ki ga izdaja katoliško tiskovno društvo, čigar člani so sami duhovniki.

Ni res, kar je rekel v senatu g. senator (duhovnik) S m o d e j, da namreč ni drugega sredstva v boju proti komunizmu in nezadovoljstvu kakor policijski ukrepi in kazni! Ne, nikakor ne! Rešite nas suženjstva, otmite nas iz krempljev

tujega kapitala, ki nam pije kri, pa bomo vsi zadovoljni! Nič ne bomo vprašali, h kateri stranki je spadal mož, ki je izvršil to veliko dejanje, ampak pojdemo složno in v strujenih vrstah za njim.

Kje je narod

Vsa leta, odkar obstaja kmetško gibanje, je v naših vrstah vladalo načelo največje širokogrudnosti. Kmetško gibanje je svojim pristašem vedno in dosledno priporočalo izobraževanje. Tudi glede tiska je to gibanje branilo stališče čim širše svobode. V časih, ko so naši nasprotniki najbolj kričali proti nam, v dneh, ko so nas smešili in grdili ter proglašali za brezverce in nam naprtili kdo ve koliko senc in napak, smo mi visoko dvigali zastavo izobrazbe in prosvete.

Casi so med tem zoreli. Z velikimi koraki je prihajalo k nam gorje, ki ga danes zajemamo z eno samo besedo: kriza. Prišla je gospodarska stiska, z njo pa vse grenke posledice razdejanja in razkroja.

Kljub temu svojega stališča nismo spremenili. Kakor v dneh blagostanja, tako in še z večjo vnemo pravimo danes:

Kolikor kdo zna, toliko velja! Prosveta je orožje, ki nam pomaga v vedno hujši borbi za obstoj, zato čitaj vsak, kdor le količkaj utegne in zmore. Čas, ki ga človek žrtvuje za lastno izobrazbo, je vedno bogato naložen kapital.

Kakor pa so razmere danes, nam nastane vprašanje: Kaj naj čitamo? Stiska nas sili, da devetkrat obrnemo vsak dinar, preden ga izdamo. Zato moramo varčevati tudi pri izdatkih za izobrazbo, za tisk.

Stiska, ki je na strani kmetških in sploh delovnih slojev tako velika, nam narekuje, da kljub načelni širokogrudnosti tudi čtivo izbiramo.

Glede tiska smo Slovenci med prvimi narodi v Evropi in se tudi radi in deloma po pravici postavimo s tem. Pravimo pa, da samo deloma! Zakaj?

Če se ozremo po množini tiska, se nam pokaže razveseljiva slika, če pa gledamo njegovo kakovost, nas mora postati skoraj — sram.

Slovenci smo narod kmetov in delavcev, narod trpinov in malih ljudi. Kakšna pa je večina našega tiska? Vse se nam ponuja. Kakor plevel na zanemarjeni njivi rastejo časopisi in knjige, ki nam govore o vsem mogočem, le o naših lastnih potrebah, o naših težavah, o potu in sredstvih za izboljšanje položaja večina našega tiska — molči.

Zamorcem, Indijancem, Kitajcem in ne vem še komu bi radi pomagali, za lastne ljudi ta tisk — ne ve pomoči.

O kraljih in cesarjih ve povedati, o visokih dostojanstvenikih vseh narodov in področij, o razkošnih norijah današnjih dni nam pišejo — za nas same nimajo besede. Naša vas, naš delovni človek, ki s svojimi žulji, s pritrgovanjem od lastnih ust ves ta tisk vzdržuje, ne — najde v njem prostora. In potem so ljudje še tako drzni in trdijo, da vračajo vse narodu, kar prejmejo od njega.

Dragi čitatelj in čitateljica! Vprašamo te samo: Kdo in kje pa je ta narod, ki mnogi tolikanj govore o njem? Ali živi slovenski narod v Afriki, v Indiji in v Avstraliji, da naj pošiljamo tja svoje težko prislužene dinarje? Ali biva slovenski narod po palačah širom sveta, da skrbimo mi siromaki za — največje bogataše?

Ne, naš narod je sin svoje zemlje, te naše prelepe in tako prezirane slovenske zemlje! In kdor pravi, da dela za narod, pa ima oči uprte kamorkoli, samo ne na našo vas, na naše domove, ta laže, laže sebi in narodu!

To bodi v dneh stiske merilo za nas, ko se odločamo, kateri tisk naj prihaja v naše domove.

Tisti, ki je res naš, ki se bori za naš dvig, za dvig in rast slovenskega delovnega človeka, slovenskega podeželja!

Ali ga imamo?

Imamo ga, malo sicer, a ta je res naš! Osemnajst letnikov **Kmetskega lista** je dokaz prebujanja zavesti slovenskega podeželja.

Roko na srce: Ali smo doslej vsi storili svojo dolžnost do tega tiska? Ali vemo, da bijemo sami sebe po zobeh, če z lastnimi žulji pletemo korobač, ki nas tepe, ako podpiramo protikmetški tisk?

Na to vprašanje naj odgovori vsak po svoji vesti! Odgovori naj sebi, odgovori sosedu, prijatelju in znancu. In po odgovoru, ki mu ga bo narekovala zdrava pamet, naj si izbira tisk.

Izbira bo lahka, bo pa za ves naš narod tudi koristna. **Kmetški list je borec za pravico vasi, za pravico njihov, ki z delom vzdržujejo — narod!**

mislite, preden na slepo prodaste gozd, čeprav se vam zdi, da bo trenutno — ugodno. Zlasti odsvetujemo prodajo stoječega lesa. Tu odpade mnogo zaslužka. Tesanje, žaganje, vožnje itd. Kar ste z navidezno ugodno ceno skozi vrata potegnili v hišo, ste z lahkomišelnostjo v dvojni meri skozi okno vrgli ven!

Poleg tega pa pomislite še tole: Gozd, ki ga izsekate ali daste izsekati, je za vas mrtev. Šele sin ali vnuk bo smel zopet misliti na kaj takega. To se pravi, da vam mora izkupiček dati obresti vrednostne glavnice za dobo 60 do 80 let! Kajti ta čas bo izsekan gozd za grunt enakovreden kakor zamrznjeni denar v banki ali hranilnici. Preprost račun vam potrdi to resnico, zato se pa tudi pri prodaji gozdov za sekainje ravnejte po zdravi pameti in hladnem računu ter se ne dajte zapeljati vabljivim besedam zgovornih agentov. Denar nam je na kmetih potreben, nič nam pa ne koristi; če si z njim vržemo vrv za vrat ali si celo izkopljemo grob.

Kmetija brez gozda je kakor jetičen človek. Ne živi, ampak živetari. Manjka ji življenjskega soka — mozga in krvi, ki jo v naših kmetških gospodarstvih pomenijo slovenski gozdovi.

Pred novimi dogodki v Rusiji

V Rusiji je na vidiku nov političen proces. Aretiran je bil bivši predsednik GPU Jagoda, ki je bil dolgih 15 let Stalinov zaupnik in sodelavec.

Jagoda je bil odstavljen zaradi raznih zlorab in zločinov. Za njegovega naslednika je bil imenovan kot komisar za pošte Lev Kelebski, doslej šef odseka za motorizacijo rdeče vojske. V političnih krogih ga splošno smatrajo za zapupnika maršala Vorošilova in vidijo v njegovem imenovanju povečanje vpliva vojske v sovjetski vladi.

Pariški listi javljajo, da je afera bivšega šefa GPU Jagode, ki je bil pred dnevi aretiran, tako velika, da je zbudila med vodilnimi osebami sovjetskega režima največjo skrb. Jagoda je stal na čelu prave teroristične tolpe, ki ima na vesti veliko število terorističnih dejanj, ki so jih doslej pripisovali pristašem Trockega. Na podlagi tega razlagajo tudi krutost, s katero je Jagoda preganjal pristaše Trockega, da bi odvrnil od sebe in svoje skupine vsak sum in pridobil neomejeno zaupanje Stalina. Po teh vestih je Jagoda tudi nameraval Stalina v primernem trenutku umoriti ter ustanoviti v Sovjetski uniji vojaško diktaturo.

Kakor sklepamo iz teh vesti, se v Rusiji razmere bolj in bolj čistijo. Upravičeno lahko upamo, da tam res zmaga nov duh, iz katerega bo na koncu izšla kot zmagovalka resnična, nacionalna, popolnoma ljudska demokracija.

Oboroževanje

Društvo narodov je zbralo podatke o vsotah, ki jih bodo posamezne države letos porabile za oboroževanje. Po teh podatkih bodo samo evropske države izdale letos za vojne potrebe 240 milijard frankov.

Francoska je razpisala pred nekaj tedni vojno posojilo, ki je bilo podpisano v nekaj urah. Posojilo znaša 10 in pol milijarde frankov. Ta vsota je namenjena za oboroževanje poleg rednih proračunskih izdatkov.

Rusija je povišala letošnji vojni proračun na 20 milijard rubljev in je za 6 milijard večji od lanskega.

Anglija je sklenila za oboroževanje 400 milijonov funtov.

Vsa nemška gospodarska in finančna sila je namenjena oboroževanju. Ravno tako tudi italijanska.

Zakaj? Gotovo ne zato, da bi se odpravila gospodarska kriza, ali pa zato, da bi narodom pripravili veselje.

Varujte gozdove, naš gospodarski mozeg!

Kmetški človek se od nekaj zaveda vrednosti in pomena gozdov, že davno prej, preden je znanost ugotovila njihov pomen. Neredki so bili vedno primeri po naših kmetških gospodarstvih, da je oče s solzami v očeh poslušal smrtno pesem sekir, če se je sin po prevzemu grunta s preveliko vnemo lotil redčenja gozdov. Res ni bolj žalostnega pogleda, kakor je pogled na goličavo, kjer je še pred kratkim šumel gozd.

Po naši državi smo imeli že vrsto gozdnih afer (Krivaja, Nasička) in nešteto člankov in razprav je bilo napisanih o tem, kako lahkomišelnostno trošimo bogato gozdno premoženje in kako z njim bogate tujci, medtem ko ostajamo mi siromaki. Na tem mestu ne bomo ponavljali vsega tega, ampak hočemo opozoriti le na nevarnost, ki trenutno preti našim slovenskim gozdom.

V zadnjem času preplavljajo naše kraje agentje, ki ponujajo navidezno ugodne cene za stoječi les. Ob stiski, kakršna vlada pri nas po kmetih, je končno razumljivo, če marsikoga

ugodna prilika zapelje in se spusti v kupčijo. Vselej pa se seveda pri taki kupčiji opeče. Pomisliti je namreč treba, da so vojni dogodki v Afriki in v Španiji povzročili ogromno razdejanje in ga še povzročajo. Obnova teh krajev bo mimo drugega zahtevala tudi velike, naravnost ogromne množine lesa. Zato nastaja za les doba konjunktura, ki se bo verjetno še močno stopnjevala. Mednarodna spekulacija skuša to seveda izkoristiti in si hoče zagotoviti po ugodnih cenah rezerv za zadostne zaloge. In tu si je izbrala naša tla kot posebno ugodna.

Ta mednarodna spekulacija hoče seveda zaslužiti na dve plati. Od nas hoče poceni kupiti, tam, kjer bodo les potrebovali, pa drago prodati. Navidezno ugodne cene, ki jih agentje našim ljudem ponujajo, so ob upoštevanju teh okolnosti seveda beraške in tu in tam morda celo oderuške. Zato svetujemo previdnost!

Naš pregovor pravi: »En premislek je boljši kakor cel dan hodá!« Po tem se ravnejte in pre-

Doma in drugod

Pristaši bivše SDS iz Beograda in srbijanskih krajev so pričeli ostro gonjo proti zagrebaškemu vodstvu b. SDS in njegovemu predsedniku Adamu Pribičeviću. Očitajo mu, da je opustil strankin program, načela in politiko in da podpira sedaj v kmetsko demokratski koaliciji frankovsko in klerikalno politiko.

Beograjski pristasi b. SDS pošiljajo svojim nekdanjim prijateljem pismene pozive, da naj zapuste zagrebaško vodstvo in se priključijo Beogradu.

Beograjska združena opozicija

Eden izmed prvakov hrvatskega seljaškega pokreta sarajevski advokat dr. Šutej je te dni povdaril potrebo o čim tesnejšem sodelovanju in spajanju posameznih grup beograjske združene opozicije, da bi se na ta način usposobila za razgovore in sporazumevanje z zagrebaško opozicijo.

Politični krogi, ki dobro poznajo odnose med skupinami beograjske združene opozicije, zatrjujejo, da obstoja zelo majhna verjetnost o spajanju teh grup v enotno politično formacijo, ki bi bila prepojena z istim duhom in istim mišljenjem in da je ravno tako zelo majhno upanje, da bi kdaj prišlo do sporazuma med njo in dr. Vl. Mačkom.

Dr. Laza Marković

član bivšega glavnega odbora radikalne stranke, je obiskal koncem preteklega tedna dr. Vl. Mačka in ostal z njim v dvournem razgovoru.

† Dr. Milan Srškić

V ponedeljek zjutraj je v Beogradu umrl bivši ministrski predsednik in večkratni minister dr. Milan Srškić, star šele 57 let.

Pokojnik je bil rodom iz Bosne. Ob izbruhu svetovne vojne je prišel v rusko ujetništvo, od-

koder se mu je s pomočjo svaka dr. Spalajkovića posrečilo priti v Beograd.

Po prevratu je bil dr. Srškić prvi predsednik začasne pokrajinske vlade v Bosni in Hercegovini, a l. 1921. je bil izvoljen v konstituantno. Živahno je sodeloval pri Vidovdanski ustavi, politično pa je deloval v okviru radikalne stranke.

L. 1932 je bil ministrski predsednik. Pri obravnavanju velikih in težkih problemov je pokazal mnogo razumevanja in dobre volje, ni mu pa uspelo rešiti vprašanje samouprav. V januarju 1934 je podal demisijo in se je razočaran umaknil v ozadje.

Osebnostno je bil pokojnik mož lepega značaja, velike izobrazbe in širokega obzorja. Z njim smo izgubili sposobnega politika in moža poštenjaka, ki bi bil utegnil še mnogo koristiti domovini. Slava njegovemu spominu!

Proti stanovski državi

Poleg vseh drugih demokratsko usmerjenih skupin in posameznikov se je izrekla proti stanovski ureditvi države nedavno tudi bivša HSS. Eden izmed vodilnih mož »Seljačke sloge« je na nekem predavanju v Zagrebu izvajal glede tega vprašanja med drugim tudi tole:

»Mi odločno odklanjamo misel stanovske države. O tem so ljudje, ki propovedujejo tako ureditev naše družbe, bili pravočasno obveščeni. Kljub temu pa ti ljudje nadaljujejo s svojo propagando za stanovsko ureditev države. Klerikalci in ljotičevci propovedujejo skupaj potrebo sta-

Kaj se godi po svetu

Zadnje čase se je ponovno zaostroilo razmerje med

Nemčijo in Avstrijo

in je napetost prišla do izraza prav v trenutku, ko so nameravali odpotovati v Nemčijo nekateri znani avstrijski državniki, da bi se obe državi — zblížali.

V Avstriji je bil obsojen neki železniški uradnik, ki je položil na grob Hitlerjevih staršev (Hitler je namreč po rodu Avstrijec) v Leondingu pri Linzu venec, na 250 šilingov globe in na izgubo pokojnine. Globo je pozneje sodišče spre-

Romunski princ Nikolaj, kateri se je moral vsled poroke z navadno meščanko gospo Dolette odpovedati vsem pravicam, ki jih je užival kot član kraljevske rodbine.

menilo v pogojno kazen, glede izgube pokojnine pa je obveljal prvotni sklep.

To je dalo rajhovskemu tisku povod za silne napade na Avstrijo in njeno politiko. Avstrijske oblasti so blizu Trbiža zaplenile 20 tisoč hitlerjevskih letakov. Rajhovski listi so bili te dni v Avstriji večinoma vsi zaplenjeni. — Glede

sprave z Rusijo

prihajajo sedaj bolj točne vesti.

Pred kratkim so se razširile domneve o bližnjem sporazumu med Nemčijo in Rusijo. Iz Berlina so ta poročila odločno zanikali. Zdaj pa se je izvedelo, da je tak predlog stavil Hitlerju general Ludendorff in se zanj zavzema tudi ostala nemška generaliteta. Isti general predlaga tudi odpoklic nemških vojakov iz Španije, ker vidi v morebitni zmagi generala Franca.

zmago Vatikana

in cerkve, kar je po njegovem mnenju proti nemškim interesom.

Za zdaj je Hitler te predloge še odklonil, niso pa končno veljavno pokopani.

novskega sistema. Za korporacijski sistem se je izrekla tudi konferenca jugoslovenskih škofov s svojim znanim pastirskim pismom. Gospodje pa pozabljajo, da je načelo stanovske ureditve države politično vprašanje in da se z njegovo propagando od cerkvene strani vlačijo cerkev v politiko. Vlačenje cerkvenih avtoritet v reševanje političnih problemov je bistvo klerikalizma. V imenu edinstva hrvatskega narodnega pokreta moramo odločno vstati proti propagandi korporacijskega sistema in resno opozoriti vse njegove protagoniste, naj že prenehajo s svojo brezmiselnostno akcijo.

Dr. Bilčanič menda ni niti ruski žid niti francoski framacin, zato smo pa res prav radovedni, za kaj in kakšnega ga bo proglasil tisti del katoliškega tiska, ki se tako rad vnema za avtoritativne države?!

Med češkoslovaško in Poljsko

se pripravlja končna sprava, ki naj uravna sporna vprašanja med obema državama. V ta namen se je poljski zunanji minister Beck ustavil med vožnjo z Dunaja na Poljsko v Pragi, kjer se je sestel s češkoslovaškim zunanjim ministrom Krofto.

V Španiji

so Francove čete vnovič začele napadati v madridskem odseku. Ofenziva je silovita, vendar vse kaže, da bo tudi ta — kakor vse dosedanje — končana z neuspehom. Republikanci se vzlic strahovito srditim napadom dobro drže in so na nekaterih točkah fronte s protinapadi dosegli celo znatne uspehe.

Oboji sicer poročajo o uspehih, vendar je videti, kolikor je sploh mogoče kontrolirati ta poročila glede na njih resničnost, da so republikanski uspehi resnejši. Glede bojov pri Cordobi jih namreč priznavajo celo nacionalistična poročila sama in jim torej res smemo verjeti.

Po zadnjih poročilih so republikanske čete v madridskem odseku prešle v uspešno ofenzivo in dosegajo vsak dan pomembne uspehe. Tudi na jugu republikanci uspešno prodirajo proti Penarroyi in Fuente Ovejuna. Po zatirjanju teh poročil so Francove čete v razsulu.

Nov šef GPU

Konferenca pod predsedstvom samega Stalina je postavila za novega šefa GPU mesto zaprtga Jagode maršala Jegurova.

Maršal Jegurov spada med najožje sodelavce vojnega komisarja Vorošilova.

S tem v zvezi se širijo vesti, da je Jagoda pričel izvajati gladovno stavko, češ da državni tožilec Višinski potvarja njegove izpovedi v zapisnikih. Jagoda ne sme v zaporu ničesar čitati in že ob 7 zvečer ugasnejo v njegovi celici luči.

Slika po
»Jutro«

Bivši šef G. P. U. Jagoda, ki je bil pred nekaj dnevi od tajne policije aretiran v Moskvi.

Kmetska mladina

Neodnosnost kmetijstva

Nešteto člankov in razprav so objavili časopisi o današnjih težkih časih kmetijskega stanu. Razni letaki pred vsakokratnimi volitvami preplavljajo stene hiš naših vasi s kričečimi obljubami, kako bo po volitvah boljše, če oddajo glas volilci temu in temu. Zboljšanja pa ni in ni. Nasprotno! S strahovito grozo drvi kmetijski stan v stare čase suženjstva. Razburkano življenje živi človeška družba. Izhoda na pravo pot ne more najti. Mogočni gospod kapital diktira načrte za celotni ustroj življenja človeške družbe. On vodi raznobarvno politiko po naših vaseh, ruši slogo, ruši gospodarski napredek kmetijskega človeka. Vidimo, slišimo, čitamo: veličasten šod politične skupine, opozicionalei strahovito poraženi. Kmetijski človek postaja plen premetene klero-kapitalistične gospode.

Potrebna je nova kultura človeške družbe, potreben je nov kmetijski rod. Oznanjevalci in nosilci novih časov so organizirani kmetijski fantje in dekleta, ki v svojih »Društvih kmetijskih fantov in deklet« krepko orjejo ledino kmetijskega pokreta. Ta nova mlada generacija bo izvajala nov čas, nove razmere na vasi.

Fantje tovariši! Preč s politiko po naših cerkvah! Napovemo protikmetijski politiki boj! Zavijamo rokave in pričnimo z gospodarsko politiko! Dokazimo s stvarnimi dokazi mestni in cerkveni gospodi, da se naše delo zdaleka ne izplača! Borimo se, zahtevamo, da za svoje delo dobimo pošteno zaslužen plačilo!

Lansko leto je naše društvo napravilo poskus setve pšenice in izid tega poskusa na mali ploskvi zemlje kaže, kakšno izgubo dela kmet in kako je potrebno reševati v prvi vrsti gospodarska vprašanja, če hočemo obdržati kmetije in zagotoviti obstoj kmetu, vse drugo pa potisniti v ozadje. Naslednja tabela nam dokazuje ne-

donosnost kmetije pri današnjih gospodarskih razmerah:

Na parceli 600 m² površine obsejano 14'50 kg prvovrstnega semena pšenice,

I. Izdatki obdelovanja.

(Zaslужek človeka.)

	moči	ure	skupaj delovne delovne delovne
Za oranje in setev ...	2	2½	5
Za čiščenje semena ..	1	½	½
Za pletev žita	2	½	1
Za žetev	4	2½	10
Za vezanje v snope ..	1	1½	1½
Za sušitev	2	1½	3
Vožnja domov	2	1	2
Za mlatev	5	1½	6½
Čiščenje plev	1	1	1
Znašanje v shrambo ..	1	1½	1½
skupaj ...			32

Zaslужek človeka znaša 2 Din na uro.

Pri p o m b a: Mezda 2 Din na uro za kmetško delo je vsekakor premajhna.

II. Izdatki.

Dohodki.

Din	kg	kg	skup.
			à Din Din
Stroški ora-			
nja	90—	Pridelalo	
Vsejanoseme	29—	I. vrste .	98 1'50 137—
Plačilo mla-		Pridelalo	
tilnice ...	30—	slabe ..	12 1'— 12—
Njiva v naje-		Vse slame	230 0'20 46—
mu	40—	Skupaj dohodka	195—
Vrednost		Pri p o m b a: V tem ni	
gnoja ...	50—	računan davek na parcelo	
Plača delav-		v izmeri 600 m ² . — Ob-	
cem	64—	enem ni hrana delavcem	
Skupaj		kakor živini; in obraba	
izdatkov ..	233—	orodja. — Cena pšenice po	
Skupaj		Din 1'50 je vsekakor pre-	
dohodkov .	195—	ma majhna, če primerjamo	
Izguba ...	38—	cene industrijskih izdel-	
		kov.	

Pri p o m b a: Jasna živa slika pridelovanja pšenice! Kakšno sliko bi pa pokazalo pridelovanje drugih kmetijskih proizvodov? Kakor prodaja lesa in živine! O tem pa drugič.

vidno, da je društvo v pretekli poslovni dobi prav pridno delovalo. Najbolj dobro je uspela naša »Tekma oračev«, ki je bila ena prvih in ki je zopet pokazala moč našega dela in naše organizacije. Tudi druge prireditve, tako »Maškara« ter igra »Detektiv megla« so prav dobro uspeli. Imeli pa smo tudi skozi zimsko dobo plesni tečaj, katerega so se udeleževali tudi tovariši in tovarišice sosednjih društev. Razen tega se je društvo udeleževalo vseh prireditev naših sosednjih društev. Odbor je ostal večinoma neizpremenjen.

Donačka gora pri Rogatcu

V nedeljo 4. aprila je Društvo kmetijskih fantov in deklet nastopilo dvakrat na sokolskem odru v Rogatcu z uprizoritvijo kmetijske drame: »Preužitkarji«.

Igra je moralno in gmotno uspela nad vse pričakovanje. Vloge so bile posrečeno razdeljene. Znova so pokazali naši fantje in dekleta z dončkovskega vasi, da se njih igralne sposobnosti stopnjujejo. Ni se jim treba bati konkurentov iz trga.

Mnogo je bilo protigatitacije, mnogo mržnje, vendar je naše delo doseglo uspeh, kakršnega še niso imela doslej društva niti v Rogatcu. Polnoštevna udeležba pri obeh predstavah kakor tudi živahno in iskreno priznanje navzočih je dokaz, da uživa naša kmetijska mladina s svojim delom, zavednostjo in poštenostjo veliko priljubljenost pri vseh slojih.

Le delo, borba in poštenost nam bo doprinesla uresničenje naših ciljev.

Obe predstavi smo zaključili s petjem kmetijske himne »Zeleni prapor«.

Pri udeležbi so se izkazala sosednja društva, zlasti pa še fantje tamburaši od Sv. Roka, ki so nam v odmorih igrali in nas zabavali.

V četrtek 8. aprila ob 8. uri zvečer se je vršil v društveni sobi III. redni občni zbor našega društva.

V nedeljo 11. aprila t. l. so odšli iz naše kmetijske družine štirje najboljši tovariši-igralci k vojakom. Želimo jim srečno bivanje v službi domovine!

Dramlje

Vsa naša društva so si za zimsko dobo določila in izbrala program svojega dela in delovnega načrta, ki ga je razposlala tovariška Zveza. Prav tako je naše Društvo kmetijskih fantov in deklet prav pridno izvajalo svoj delovni načrt v zimski dobi. Poleg novo ustanovljenega pevskega odseka je svoje delovanje poživil tudi »Ženski odsek«. Razen tečaja za šivanje in ročna dela, med katerim se redno vršijo razgovori in debate tovarišice iz gospodinjstva, izobrazbe, zdravstva, smo priredili tudi osemdnevni kuharski tečaj. Če pomislimo, da smo dobili na razpolago le prazno kuhinjo, da so morale tovarišice od naših nasprotnikov poslušati najrazličnejše očitke, kakor o nepotrebi takega tečaja itd., spoznavamo ter pridemo do trdnega prepričanja, da volja mladine premaga tudi največje ovire! — Prav tako je tudi proslava Matije Gubca pokazala, da se mladina po 364. letih prav tako bori in vojskuje za svoje pravice — samo, da ne s krampom in motiko, temveč s svojo združeno močjo in s svojim zdravim razumom!

Dne 11. aprila pa smo zaključili svoje delo za zimsko dobo. Tovarišice so ta dan pokazale, kaj so pozimi napravile za svoje domove — fantje tovariši pa, kako so se naučili naših lepih narodnih pesmi — vsi skupaj pa, kaj smo v minuli dobi doprinesli za boljšo bodočnost naše slovenske vasi. Ob 8. uri zjutraj se je pričel IX. redni občni zbor, od 8. do 2. ure popoldan razstava ročnih del, ob 3. uri popoldan pa pevski koncert. Po koncertu se je vršila velika kmetijska veselica. Udeležba je bila častna, izvedba vsestransko izvrstna in kmetijska mladina je lahko ponosna na svoje delo! Zato pa tudi: Z zanosom in ljubeznijo do slovenske vasi le pogumno v bodočnost!

Hum pri Ormožu

Dne 4. aprila ob 2. uri popoldne je imelo naše društvo v društveni sobi svoj 3. redni občni zbor.

Tovariš predsednik je pozdravil navzoče člane in oba delegata, tov. Jožka Tomažiča kot zastopnika Zveze, ter tov. Mirka Plepelca kot delegata za Ptujski pododbor.

Iz poročil funkcionarjev smo slišali, da je društvo v preteklem letu kljub oviram in težavam, ki so nam jih nastavljali z vseh strani, prav zadovoljivo delovalo.

Novi odbor smo sestavili takole: predsednik Ivan Merksa, podpredsednik Anton Otorepec, tajnik Avgust Verhovčak, blagajnik Jožko Šulek; odborniki: Ivanka Šulek, Anica Verhovčak, Lilička Plavec, Ivan Serec, Vinko Pajtlar, Anica Novak; revizorja: Julka Zadravec in Milica Novak.

Novi odbor nam jamči, da bo društvo izpolnilo to, kar od njega pričakujemo.

Ob koncu sta nam v izbranih besedah govorila tov. Jožko Tomažič in tov. Mirko Plepela. Oba sta nam predložila velikanski pomen kmetijske mladinske skupnosti za prospeh naše vasi.

Torej, gospodje, katerim je naše društvo trn v peti, nikar si ne mislite, da ste nas že pomenjali in izbrisali s površja, kar bi gotovo najrajši storili. To se vam ne posreči. Zaman so vse vaše grožnje. Kmetska mladina bo delala kakor doslej — z železno voljo za svoj cilj, za ponos in povzdigo naše vasi.

V slogi je moč — v moči je uspeh! E.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zaslužka, »Kmetski list«!

Dekliški prosvetno organizatorični tečaj

Za izobrazbo kmetijskih deklet je priredil Ljubljanski pododbor zveze kmetijskih fantov in deklet v dne 15., 16. in 17. marca 37. deklški prosvetno organizatorični tečaj.

Odziv kmetijskih deklet je bil prav zadovoljiv. Članice so v polni meri dokazale, da razumejo smisel in namen tečaja, s katerim so usposobijo za delo v našem pokretu. Tečaj je vodil tovariš Rado Šušteršič s pomočjo pododborovega tajnika Alojzija Kušarja. Vršil se je v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani.

Predavanja so obsegala snov o organizaciji in njenem poslovanju ter razna pereča ženska vprašanja, ki zanimajo sleherni deklet. Razen rednih predavanj so se vršili ogledi muzeja in tiskarne; za zabavo so udeležence posetile ljubljansko opero.

Uspešen je bil ta tečaj, kakor tudi fantovski; kajti sadovi so že vidni v marsikaterem okraju. Pa kako bi tudi ne bili, saj so na delu neustrašeni fantje in dekleta, ki se zavedajo svojih nalog.

V sredo zvečer smo v prazničnem razpoloženju zaključili tečaj s srečno željo, da tovarišice tečajnice ponesejo domov pridobljeno znanje ter ga v polni meri uporabljajo pri društvenem delu in s tem prispevajo svoj delež do zmage kmetijske ideje.

Sv. Pavel pri Preboldu

V nedeljo dne 19. aprila se je vršil v društveni sobi gostilne Fr. Vedenik 5. redni občni zbor našega Društva kmetijskih fantov in deklet. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo raz-

Ljubečna

Naše društvo kmetiskih fantov in deklet je po izrednem občnem zboru v novembru lanskega leta izredno oživel. Za predsednika je bil tedaj izvoljen marljivi tov. Franc Orešnik. Člani(ce) so se nato marljivo udeleževali članskih sestankov in odborovih sej ter so vneto sodelovali pri vseh društvenih prireditvah. Teh smo imeli lepo vrsto, kakor Miklavžev in pozneje Silvestrov večer, uprizoritev igre »Županova Micka« itd., ki so vse lepo uspele.

O lepo uspelem letošnjem občnem zboru v februarju letos smo že poročali v »Kmetiskem listu«.

Na sestanku, ki smo ga imeli pri tov. Mici Naglič 4. t. m. ir. se ga je udeležil tudi predsednik tovariškega društva vojniškega, tov. Franc Ravnjak, smo razpravljali o važnih društvenih vprašanjih, tako o ustanovitvi pevskega odseka, uprizoritvi igre »Vdova Rošlinka«, nabavi društvenega praporja in drugih važnih zadevah. Tov. Ravnjak je v toplih besedah pozval k vztrajnosti in nadaljnjemu borbenemu delu.

V nedeljo, dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne uprizori naše društvo v Ljubečni komedijo v 3 dejanjih »Vdova Rošlinka«, ki jo je spisal Cvetko Golar. Vsa tovariška društva in vse kmetški mladini naklonjeno občinstvo vljudno vabimo k udeležbi in kličemo: Na svidenje!

Skrivalnica z nepričakovanim koncem

ali Pravična kazen za hudodelstva Pepčka Zmazka.

Mlatič

Kevni davek in beli tihotanci

Danes plačujemo na najrazličnejše življenjske potrebščine, ki jih neobhodno potrebuje vsak človek, občutne trošarine. V eni ali drugi obliki je obdavčeno vse, kar povprečen delovni človek potrebuje od zibelke do groba. Vsak grižljaj, vsaka vesela in žalostna ura je obdavčena za nas — kmete, delavce in sploh delovne ljudi.

Kako pa je na drugi strani, recimo pri tistih, ki nič ne delajo, ali vsaj ne nič koristnega?

Mi imamo otroke. Imamo jih, ker čutimo in živimo naravno in ker se zavedamo, da brez otrok, brez zadostnega in zdravega naraščaja ne more biti naroda ne države, pa tudi ne tistih, ki bi plačevali davke, trošarine, mitnine in užitnine! Pri sistemu, kakršen vlada pri nas, plačujemo občutne davščine tudi za otroke.

Oni pa, ki od nas v imenu naroda in države zahtevajo tako ogromne davke in dajatve, pa sami nimajo otrok — ali pa imajo kvečjemu po enega ali dva — za zabavo. Zakaj ti ne plačujejo primernih taks za svoj luksuz, ki obstoja v tem, da ti gospodje krvno nočejo nič žrtvovati za narod in državo?

Kdo nam odgovori na to vprašanje? Ali ni taka razdelitev bremen v nebo vpijoča krivica? Mi, ki plačujemo največ krvnega davka, naj nosimo tudi vsa druga bremena, tisti pa, ki pod raznimi krinkami uganjajo belo tihotapstvo in tako goljufajo narod, državo, človeštvo in Boga, so bremen prosti. Njih edina dajatev je udrihanje po naših plečih?

Doklej bo trajala ta krivica? Vse se danes bori zase in si v skrajni sili pomaga s stavkaini.

Gospoda, kaj bo z vami, če nekoč zastavkamo mi, plačniki krvnega davka? Ali kaj mislite na to možnost, ko nam tako brezobzirno derele kožo z živih teles? Ali veste, da bi ta stavka pomenila vašo smrt? Beli tihotapei, kje je vaša vest? Imate pogum za — pošten odgovor?

Prodan svetnik

Bohinjeci so ob svojega priprošnjika. V cerkvi sv. Janeza na Jezeru, ki je bila zgrajena koncem 14. ali začetkom 15. stoletja, so se že od nekdaj zaupno obračali verniki ter ga imeli za velikega priprošnjika pri Bogu. Kip sv. Janeza je predstavljal veliko zgodovinsko vrednost. Nedavno pa je kip zginil in verniki so javno pozvali v »Jutru«, da naj župnik svetnika vrne in ga postavi v cerkev nazaj, odkoder ga je vzel in prodal. Verniki imajo gotovo to pravico, kajti so vse cerkve po Sloveniji in vse kipe v njih verniki, to je večinoma kmetje zgradili in napravili, zgradili s tlako ali pa od ust odtrgavali krajcjarje in nabavljali notranje opreme cerkva, dočim so imeli gg. duhovniki presneto malo opravka s

temi zadevami. Pa se je tekom ... tako spremenila, da kmetje nimajo nobene besede več, razen kadar je treba zopet kaj plačati.

G. župnik je odgovoril bohinjskim kmetom v »Slovenec« in jim odreka vsako pravico vmešavanja v to kupčijsko zadevo. Priporoča jim le, da naj opravijo velikonočno spoved, pa bo vsa stvar v redu. On da se je že izpovedal dveh grehov. Kmetje pa žele, da se izpove še tretjega, ki se tiče nekega zemljišča. Kmetje pravijo: »Po gospodih vera gor, po gospodih vera dol.«

Konkurz

»Službeni list« z dne 7. aprila t. l. javlja, da je nad imovino narodnega poslanca Pevca Rudolfa, trgovca v Ormožu, proglašen konkurz. — Pevce Rudolf je poslanec sreza Gornji grad. Kandidiral je na listi dr. Mačka. Njegov protikandidat je bil Matija Goričar, ki je dobil pri volitvah okrog 900 glasov, dočim jih je dobil Pevce jedva 300 — pravijo, da izmed vseh kandidatov najmanj (jaz poznam enega, ki jih je dobil še manj). Ko je Pevce, bi rekli, po naključju postal poslanec, je takoj pobegnil iz Mačkovega kmetkega tabora, odšel v narodno skupščino in se pridružil, se razume, tistim, kjer jih je več. Kakor je meni znano, izgubi poslanec, ki pride v konkurz, svoj mandat. Na njegovo mesto pa pride njegov namestnik — v tem primeru tovariš Franc Papež iz Ljubnega. Svoječasnega večkratnega milijonarja Pevca očitno zasleduje zla usoda, saj se mu je nekaj sličnega primerilo kot trgovcu pred leti v Mozirju.

Mač rdečih gat

Pred prazniki, to je bilo na veliko sredo, sem prisiljen moral v Ljubljano na kurji trg. V faglovžu sem nesel prodati edino žival, ki sem jo imel pri hiši, to je bila lepa udomačena okrog dve leti stara grlica, za katero sem z veliko težavo in siljenjem iztržil enega kovača.

Ko sem se vračal ves srečen po Pogačarjevem trgu s kovačem v žepu, da nakupim lačni družini za velikonočne praznike po trgovinah vse potrebno, me naenkrat zagradi za vrat ravno pod tistim velbom kjer je priliman Lundrov in Adamičev spomenik mož postave in mi reče: »Odstranite z vratu rdečega hrvala takoj, sicer se vam zgodi kar ne pričakujete!« Jaz prestrašen, da me ima za boljše vika — zgrabim rdečo cunj, ki ni bila nič drugega kakor ostanek starih porhantastih rdečih gat moje žene in vržem vse skupaj v blato, počepam in grem. Zapomnil pa sem si dobro, da sila ne trpi na oguljenem kmetiskem vratu ne rdeče ne rmenne in ne zelene cunje.

Kmet, ki se zaveda svoje moči, ki ve, kaj pomeni zanj lasten dobro urejevan te dni, ta ve tudi to, da je treba naročnino pravočasno plačati in pridobivati listu novih naročnikov.

Ne samo čaj... „Naš čaj“

je najboljša domača zeliščna krepilna pijača. NAS ČAJ dobite v špec. trgovinah

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Voglje

Društvo kmetiskih fantov in deklet je imelo svojo redno letno skupščino v nedeljo dne 21. marca 1937.

Ni šlo v tem letu vse tako kot bi želeli, vendar smo vztrajali, se izpopolnjevali ter dosegli lepe uspehe. To nam pričajo številne prireditve, posebno pa velika kmetška manifestacija z okrogno tekmo koscev, ki je bila dokaz, da se kmetški človek tudi v naši Gorenjski prebuj v kmetiskem duhu. Tudi ostale prireditve in izleti so dokazali, da je društvo najvažnejša mladinska organizacija, s pomočjo katere bomo dobili potrebno izobrazbo in vzgojo ter si priborili vse, kar nam po pravici pripada. Občni zbor je bil živahen in je potekal v najlepšem redu.

Pri volitvah je bil izvoljen tale odbor: Predsednik F. Oselj, podpredsednica tov. Sekne, tajnica tov. Marija Kralj, blagajničarka tov. Golob. Ostali odbor je z malimi spremembami ostal dosednji.

Od novoizvoljenega odbora tudi v novem poslovnem letu pričakujemo najagilnejšega delovanja.

KUPIM

železno ostrešje za cvetličnjak (Glasshaus) v dobrem stanju. Ponudbe s točnimi merami poslati na

R. H. GRADISCE 9
LJUBLJANA

Pojasnilo glede pobiranja banovinske takse

Casopisi so že na kratko poročali, da se od 1. aprila dalje za vloge in pritožbe, ki se vlagajo na bansko upravo ali njej podrejene urade v banovinskih samoupravnih poslih, ne plačuje več državna taksa, ampak banovinska, in sicer v banovinskih kolkih. Za banovinske posle se smatrajo vse zadeve, ki jih rešuje banska uprava kot samoupravno oblastvo, n. pr. pospeševanje kmetijstva in živinoreje, urejanje hudournikov, agrarne operacije, socialno skrbstvo, gradnje in vzdrževanje banovinskih cest itd. Za banovinske se smatrajo dalje vse zadeve, ki so v zvezi z banovinskim proračunom ali s pravilnikom o tem proračunu, torej vse vloge, prošnje in pritožbe, ki zadevajo odmero in pobiranje banovinskih davščin, ne glede na to, ali se vloga obravnava pri banski upravi ali kakem drugem uradu. Če se kdo pritoži proti odloku, s katerim ga je sresko načelstvo kaznovalo radi trošarinskega prestopka z vinom, mora priziv opremiti z banovinskim kolkom za 30 din in ne z državnim. Ali če kdo prosi za olajšave pri plačevanju kake banovinske davščine, mora na prošnjo nalepiti prav tako banovinski kolek, in sicer za 10 din, morebitne priloge prošnje pa morajo biti opremljene s kolkom za 4 din.

V dravski banovini se pobirajo tele banovinske davščine:

a) banovinske doklade k državnim neposrednim davkom;

b) banovinske trošarine: na vino, vinski most, pivo, žganje in špirit, na ogljikovo kislino in umetne brezalkoholne pijače, na mineralne vode, na kvas, na bencin, na električno energijo in pnevmatiko;

c) banovinske takse: na plesne prireditve in podaljšavo policijske ure, na lovske karte, na šoferske legitimacije, na zavarovalne premije, na posest in nošenje orožja, na prenos lastništva na živinskih potnih listih, 2% taksa od prenosa nepremičnin, doklada k državnim dopolnilni prenosni taksi, 40% doklada k državnim

taksi na vstopnice, administrativne takse in doklade k državnim taksam po zakonu o taksah;

e) banovinska davščina na lovišča in ribolove, davščina na dedščine ter odškodnina avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo cest;

d) izredna davščina delojemalcev in služboдавcev za »Bednostni skladi«.

Z banovinskimi kolkami se morajo torej kolkovati:

1. vse vloge (prošnje in pritožbe), ki se nanašajo na odmero ali pobiranje zgoraj navedenih banovinskih davščin; 2. vse prošnje za spremembo v banovinsko službo; 3. vse prošnje za kakršne koli podpore iz banovinskega proračuna ali iz proračuna »Bednostnega sklada«; 4. vse vloge, ki se predlagajo banovinskemu zavodom, med katere spadajo: kmetijske šole na Grmu, v St. Jurju ob južni železnici, v Rakičanu in v Poljčah; vinarska in sadjarska šola v Mariboru; gospodinjstvi šoli v Mali Loki in Svečini; kmetijska poskusna in kontrolna postaja v Mariboru; vse banovinske trsnice in drevesnice, kakor tudi tečaji, ki se prirejajo na banovinskih posestvih; ribogojni zavod v Boh. Bistrici; gozdarska šola v Mariboru; podkovska šola v Ljubljani. Dalje gluhonemnica v Ljubljani, deško vzgajališče v Ljubljani, zavod za slepo dero v Kočevju, dečja domova v Ljubljani in Mariboru. Banovinski zavodi so tudi bolnice v Brezicah, Celju, Mariboru, Murski Soboti, Novem mestu, Pljuju in Slovenjgradu ter hiralnice v Pljuju, Vojniku in Gornji Radgoni. Tudi zdravilišča Golnik, Dobrna in Rogaska Slatina so banovinski zavodi.

Taksa na vloge znaša 10 din, za priloge 4 din, za pismene odgovore (odločbe, ki zanje stranka prosi) 20 din, za pritožbe 30 din.

Banovinski kolki se nabavljajo pri razpečevalcih državnih taksnih vrednotnic. Oblastva, ki bi prejela vloge v banovinskih poslih, a kolkovane z državnimi kolkami, ne bodo dotičnih vlog vzele v pretrés.

× **Pot v smrt.** Iz neke vasi blizu Obrenoveca so se peljali v mesto dva kmeta in vaški poštar. Po nesrečnem naključju je voz zdrknil s ceste v močno naraslo reko Tamnaro. Valovi so vse tri naglo pogoltnili, tako da so se vaški potniki zapeljali res naravnost v smrt.

× **Dve žrtvi ročne granate.** Ondani sta našla 13letni kočarjev sin Nelo Filipič in 12letni najemnikov sin Ivan Lešnik, oba s Tinskega pri Zibiki, blizu doma ročno granato in sta jo vrgla na tla. Granata je eksplodirala in razmesarila Filipiču levo roko, Lešniku pa obe roki. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici. Tako je nesrečno naključje vzelo dvema mladima bitjema zdravje in ju za vedno pohabila, še preden sta dečka mogla stopiti v življenski boj.

Norman Davis, posebni odposlanec ameriškega prezidenta Roosevelta, je prispel te dni v London na svetovno konferenco sladkornih trustov, baje z namenom, da predlaga znižanje cen sladkorja kar za polovico. Bog daj, da bi bilo res.

× **Da ne bodo rekruti pijani!** Na osnovi členov 66 in 67 zakona o notranji upravi je zaradi prepričanja pijančevanja in izgredev po vojaških rekrutih policija odredila, da se v času od 5. do 20. aprila t. l. vojaškim vpoklicancem v stalno kadersko službo v Ljubljani ne sme točiti in prodajati alkoholnih pijač. Prestopki te naradbe se bodo kaznovali po določilih člena 69 zakona o notranji upravi z globo 10 do 500 din, oziroma ob neplačilu denarne kazni v določenem roku z zaporom od 1 do 10 dni. Naredba je že v veljavi.

× **Lombardna posojila pri Poštni hranilnici.** Poštna hranilnica daje lombardna posojila na podlagi zastavljenih državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Privilegirane Agrarne banke. Manjše količine se lahko zastavijo tudi s posredovanjem najbližje pošte. Obrestna mera je 6% letno.

× **Krvava žganjekuha.** V Jurjevskem dolu v Slov. goricah so se ondan fantje stekli pri kuhanju žganja. Neki hlapec je v pretepu s kolom udaril 23letnega kmetskega delavca Franca Senekoviča po glavi in mu strl lobanjo. Ranjenec so sicer takoj prepeljali v mariborsko bolnico, kjer pa je zaradi hudih ran kmalu umrl, ubijalca so orožniki medtem že prijeli.

× **Hrvatje in Slovenci v Italiji ne bodo mogli izdajati svojih listov.** Italijanski režim je namreč prepovedal izdajo novih listov v Italiji, da ne bo treba uvažati celuloze (za izdelovanje papirja potrebna surovina). Ta uvoz bi obremenjeval trgovinsko bilanco.

× **Tragedija nezakonskih otrok.** V Varaždinu so te dni na katoliškem pokopališču delavci našli truplo novorojenčka. Mati je bila otroka zavila v ruto, čez v močno srajeo, nato pa še živega — zakopala, da se je zadušil. — Blizu Banjaluke pa je v neki vasi Milica Karanovič svoje dete zadavila in nato truplo zagrebla kar blizu hiše.

Domači dogodki

× **Za kleti — 5 milijonov državne podpore.** V vinorodnih krajih bodo zgradili 10 velikih združenih vinarskih kleti in v ta namen da država podpore 5.000.000 Din. Prve kleti bodo zgrajene v primorski banovini, potem pa pride na vrsto zetska, savska in moravska banovina. Do nas ti milijoni vzlic slavi našega ljutomercana ne bodo segli.

× **Trgovci bodo stavkali.** Kakor izvemo iz Beograda, je zavladovala v tamkajšnjih trgovskih krogih veliko nerazpoloženje sprito razsodbe državnega sveta, s katero se vedno ni rešeno vprašanje zakonitosti obratovanja tvrde Ta-Ta. Trgovci nameravajo proglasiti protestno stavko po vsej državi in bodo za tri dni zaprli vse svoje lokale in trgovine. Kakor vidimo, se vse bori za svoje pravice, če se pa kmetje kdaj oglasimo, smo takoj boljševiki in puntarji, ki nas čakata za plačilo hudi paragraf in pa peklensko brezno.

× **Dvanaest milijonov govori.** V zemljiški knjigi ljubljanskega okrožnega sodišča je bilo na 110 posestvih in parcelah v mestu odnosno v okolici marca vknjiženo 12.427.780 Din raznih posojil, hipotečnih kreditov in varščin. Vknjiževala so se razmeroma prav nizka posojila, tako najnižje 150, dalje 250, 3000 in 2000. Mnogo posojil pa je znašalo vsote nad 10.000 Din do 100.000 Din. Najvišji hipotečni krediti so znašali 2 po 1.000.000, dalje 2.000.000 in 2 milijona 500.000 Din. Tudi teh 12 milijonov dolgov na svoj način govori o — »slovenskem bogastvu«.

× **Velika zmaga b. HSS.** Pri občinskih volitvah v Zlatarju in Loboru na Hrvaškem je z veliko večino zmagala b. HSS.

× **Tovariša je zaklal v pijanosti tekstilni delavec v Kranju.** 29letni oženjeni Ivan Arnshek iz Senčurja. Večja skupina delavcev je popivala, pri čemer se je Lovro Ahačič iz Sp. Zabukovja potegnil za Ivana Bendeta iz Vokla, ker sta se bila Arnshek in Bende sporekla in spoprijela. Arnshek je nato popustil Bendeta in se lotil Ahačiča. Obdelal ga je tako strahovito z nožem, da je Ahačič že kakih 20 minut po pretepu izdihnil. Arnshek, ki je svoji žrtvi v 8 cm dolgi rani prerezal na vratu žilo odvodnico, so zaprli.

× **Življenje — za mlado vdovo.** Pred kratkim se je obesil v vasi Prosenjakovec blizu Čakovca 65letni Ivan Molnar. Lani mu je umrla žena in pozneje se je zaljubil v mlado vdovo. Bil je eden najbogatejših kmetov, obenem pa trgovec z vinom, in mlada vdova mu je obljubila, da ga bo vzela. Bila sta že zaročena, naenkrat se je pa njena ljubezen ohladila, ker je našla mlajšega ljubčka. To je starega Molnarja potrla, da se je napil in obesil.

× **Pirhi — vzrok smrti.** V Trbovljah je 4letna Marijo Forte pojedla 4 pirhe — trdo kuhana jajca — in dobila nato tako hud črevesni katar, da je umrla. — Tudi to štiriletno onemelo trupelce, ki niti ni moglo več vzdržati nekoliko močnejše hrane, kričeče govori o naših vzornih socialnih razmerah.

× **V greznici je utonila v Novi vasi mala Nadica Vrtačnikova,** hčerka bivšega tamkajšnjega šolskega upravitelja.

× **Svojo zadrugo ustanavljajo sedaj tudi industrijci.** Zadruga bo imela sedež v Zemunu in se bo imenovala »Nabavljalna zadruga industrijev kraljevine Jugoslavije«, a deleži so po 300 dinarjev. Vpisovanje deležev traja do 15. aprila. Med podpisanimi ustanovitelji ni niti enega Slovencea.

× V Gradašnici je utonil uradnik strojnih tovarov in livarn v Ljubljani Josip Oven. Mož se ga je pred kratkim ponoči čez mero nalezal. Na ulici se je jel slačiti, pa ga je zaneslo in je vznak omahnil s srajco v rokah v močno naraslo Gradašnico. Preden so mu utegnili priskočiti na pomoč, je valovje že pogoltnilo nesrečnega moža, ki zapušča ženo in troje nepreskrbljenih otrok.

× Kaj vse ljubezen st'ri! Komaj 33 letni mesar France Šušteršič se je zagledal v neki ljubljanski gostilni v brhko natakarico, 22letno Nežiko Dergančevico iz Semiča. Možakar je pred časom zaradi ropov in vlomov že presedel 7 let robije in dekleta seveda ni maralo takega tovariša v življenju. To ga je tako ujezilo, da jo je v ponedeljek zvečer hotel ustrežiti. Zadel jo je pa k sreči le v desno nogo in ji prestrelil žilo odvodnico nad kolenom. Dekleta so reševalci urno prepeljali v bolnico, vročokrvnega mesarja pa policisti v zapor, kjer si bo ob ričetu lahko bladi kri.

× Trije roparji so pred kratkim okrog polnoči napadli domačijo Franciške Strgarjeve v Zalogu, občina Šmarje na Dolenjskem. Ugrabili so Strgarjevi 540 din gotovine in nekaj ječmena ter jo popihali v noč. Dva, Stanko Gornik, doma iz krškega okraja, in Franc Hokovec iz okolice Novega mesta, sta orožnikom že znana in je ugotovljeno, da sta sodelovala. Ko se ju posreči prijeli, bo brez dvoma tudi tretji junak kmalu v rokah pravice.

× Dva vloma so te dni izvršili menda isti vlomilci. Šolskemu upravitelju pri Sv. Barbari v Slov. goricah so iz stanovanja odnesli raznega blaga za kake 3000 din, v Veliki Zimici so pa iz hiše posestnika Konrada Pečovnika odnesli za skoro 4000 din različnega blaga.

× Obup v poznih letih. V Mariboru se je nedavno v svojem stanovanju obesila 62letna zasebnica Magdalena Žerjavič. Kaj je gnalo žensko na jesen življenja v tako smrt, ni znano, verjetno pa je, da si ni vzela življenja radi preoblegla bogastva.

× Ta-Ta v Zagrebu ne sme poslovati. Mesta obrtna oblast je odredila, da se mora podružnica beograjske veleprodajalnice Ta-Ta v Zagrebu zapreti. Odlok je bil takoj izvršen. Ves Zagreb je to pozdravil z zadoščenjem, Ta-Ta pa se bo seveda — pritožila.

To in ono

Izlet v Srbijo

Zveza absolventov kmetijskih šol dravske banovine priredi v dneh 18. do 21. (ali 26. do 29.) junija t. l. poučni izlet v Beograd in Sumadijo. Načrt izleta je: dva dni ogled mesta Beograda (zanimivosti mesta, državnih denarnih zavodov: Narodne banke, Državne hipot. banke, Privilegirane agrarne banke, Poštne hranilnice, Centralnega higienskega zavoda, Zveze zdravstvenih zadrug, Zveze srbskih kmet. zadrug, poskuševališča kmet. fakultete beograjskega vseučilišča v Zemunu, ogled poskuševališča na Topčideru, obisk gozdarskega muzeja in ogled blevoj dvora Nj. Vel. kralja na Topčideru. — Tretji dan poklonitev grobu Viteškega kralja Zedinitelja na Oplenju in ogled Zadušne cerkve, ogled vinograda, kleti in posestva Nj. Vel. kralja na Oplenju; obisk Venčaške vinogradske zadruge v Banji (največje vinogradske zadruge v naši državi), na večer obisk v Arandjelovčih toplicah. — Četrty dan izlet v pokrajino v Lazarevec, Slovec in Stubline, ogled kmetijskih in zdravstvenih zadrug ter ostalih socialnih ustanov. Zvečer se vrnejo izletniki nazaj v Beograd in napravijo zvečer z ladjo po Donavi in Savi izlet okoli mesta Beograda in se z vlakom ob 23.30 vrnejo proti domu.

Stroški so zaenkrat predvideni na 300 din (višji ne bodo) in je v tej vsoti obseženo okoli 100 din za osebno uporabo. Izlet je namenjen v prvi vrsti članom ZAKŠ, pa tudi ostalim kmečkim ljudem, v kolikor bi absolventje ne dosegli

Od 5. — 9. maja 1937

Breslavski velesejem s trgom poljedelskih strojev Velesejem za jugovzhod!

Nemška razstava obsega: Poljedelske stroje in orodje — Poljedelske obratne naprave — Gnojila — Splošno strojogradbo — Silotvorne naprave — Orodje in stroje za orodje — Transportna sredstva — Osebnosti in tovorne avtomobile — Zdravstvene naprave in naprave zoper nevarnost ognja — Elektrotehniko — Stavbarstvo in stavbeni material — Tehnične potrebščine — Hišno in kuhinjsko opremo — Pisarniške potrebščine

Kmetijska razstava — Velika razstava plemenske živine in konj

Jugovzhodne evropske države in Poljska nudijo na razstavi surovine in agrarne proizvode

Informacije o voznih ugodnostih dajo vse potovalne pisarne, o poslovnih možnostih neposredno „Breslauer Messe- und Ausstellungsgesellschaft, Breslau 16, Messengelände“

zadostnega števila izletnikov. — Kdor bi se rad udeležil tega izleta, naj se takoj prijavi na tajništvo Zveze absolventov kmetijskih šol, Ljubljana, Tyrševa 29/I. Nečlani ZAKŠa plačajo 50 din več, kot je zgoraj povedano. Tudi na vsa vprašanja glede tega izleta daje pojasnila navedeno tajništvo.

Izvoz naše pšenice

Po uradnih podatkih ministrstva za kmetijstvo je dala lanska žetev 292.000 vagonov pšenice. Od te količine porabimo za prehrano v državi okrog 150.000 vagonov, za setev pa okrog 35.000 vagonov, skupna notranja poraba znaša tedaj okrog 185.000 vagonov. Za izvoz nam tedaj preostaja celih 107.000 vagonov. Doslej smo izvozili 47.500 vagonov. Na razpolago za izvoz imamo še 60.000 vagonov. Če bo vsa prodana, bomo stržili zanjo okrog 1 milijardo in 700 milijonov din. Od te ogromne vsote bodo prejeli kmetje, ki so se za pridelek na lastni zemlji mučili, okrog 900 milijonov, vse drugo pa bodo pospravili judje in drugi domači spekulanti.

Sejmi za plemenske živali

Banska uprava bo priredila tudi letošnjo pomlad za mlade plemenske živali, predvsem bikce, plemenske sejme, ki se bodo vršili v sledečih krajih: dne 26. aprila v Beltincih za simodolske bikce, dne 29. aprila v Velikih Laščah za sivo-rjave bikce, dne 3. maja v Št. Juriju ob juž. žel. za pomurske bikce, dne 4. maja v Šmartnem ob Paki za marijadvorske bikce, dne 5. maja v Ormožu za pingavske bikce, dne 15. maja v Kranju za pingavske bikce.

Na te plemenske sejme se smejo prignati samo rodovniške živali članov rodovniških organizacij, zato bo tudi najugodnejša prilika za nakup najboljših živali, ki imajo že znano poreklo.

Nenavadni poklici

Poleg poklicev, ki jih poznamo v vsakdanjem življenju, so potreba, iznajdljivost in podjetnost iznašale še celo vrsto poklicev, s katerimi se ljudje preživljajo. Nekaj primerov:

V Italiji je blizu Rima opatija Grotteferrata. V njej vzdržujejo menihi »bolnico za knjige«. Stare, dragocene, a poškodovane rokopise in knjige tu popravljajo in urejajo tako, da jih je lahko spet mogoče dati v znanstvene knjižnice. Seveda je za to delo treba nebroj priprav, obilo spretnosti in neskončne potrpežljivosti, zato pa je delo tudi izvrstno plačano.

Na Angleškem se neki William Candy iz Cheltenhama peča s sestavljanjem jajčjih lupin. Kjer se v kakem muzeju razbije jajce (prazno, seveda) prav kake redke ptice, pokličejo tega

Viljema na pomoč in jajce je kmalu spet nepoporečno. Mož je dosegel v tem neverjetno spretnost in nihče ne opazi na jajcu, ki ga je on zlepil, da je bilo kdaj razbito. Če pomislimo, da je jajce nekaterih prav redkih ptic, vrst vredno po — več tisoč dolarjev, si lahko mislimo, da je Candy s svojim nenavadnim poklicem v vsakem oziru zadovoljen.

Angleži in naš les

Vse kaže, da se obetajo naši lesni industriji in trgovini boljši časi. Konkurenca Rusije pojema in ruski les je zdaj najdražji na mednarodnem trgu. Rusija izvažala zdaj 35 % lesa manj kakor ga je izvažala lani med dumpingom.

V prvih dveh mesecih tekočega leta je šlo največ našega lesa v Nemčijo in Italijo, na drugem mestu je bila pa Anglija, ki postane letos najbrž največji odjemalec našega lesa. Zanimanje Angležev za naš les je tako veliko, da prihajajo k nam in iščejo zastopstva tudi malih žag.

Socialni čut in pravičnost

Iz krogov naših naročnikov smo prejeli spodnji dopis, ki žarko osvetljuje sedanje razmere na deželi:

— Ker smo že sili večnih slavošpevov pravičnosti in socialnosti, se nam zdi potrebno povedati »Domoljubcu« na uho tudi tale slučaj, ki najbrž ni osamljen:

V tukajšnji občini se nahaja grbasti pohabljenec, ki je za vsako telesno delo nesposoben in nima nikakega premoženja. Ta človek, ki sicer nima nobenih šol, je pa močno nadarjen, se je z samoučenjem prikopal tako daleč, da ga je sprejela bivša občina Češnjice, kjer je doma, leta 1930 za občinskega tajnika. Po treh letih, 1933., pa so se pričele komasacije občin in je občina Češnjice izginila s površja ter je osem mesecev pripadala občini Blagovica. Ko pa se je leta 1934. tudi ta občina ukinila, je bivša občina Češnjice pripadala občini Tuhinj. Pri volitvah je tedaj zmagala JNS, ki je imela toliko uvidevnosti in socialnega čuta, da je za tajnika postavila gori navedeno osebo.

Ko pa so prišli na krmilo novi, je tudi v tuhinjski občini naglo prišlo do ponovne prekomasacije in z njo zvezanih volitev, katere so se vršile 20. septembra 1936. Pri volitvah so seveda zmagali novi, ki so obetali občanom vse, dali pa nič. Tako so bili obljubljeni kar trije vagoni žita, o katerem pa do danes še ni duha ne sluha. Vemo, da je brezplačno žito težko izposlovati. Toda gospodje bi ga vsaj ne obetali,

da bi ljudi s tem ne zapeljevali. Seveda, šlo je za glasove.

Na občini pa je bilo njih prvo delo, odstraniti vse, kar je spominjalo na »proslulo« JNS, kakor so nas nazivali. Celo sliko bivšega odbora, ki je vpisana med občinsko imovino, bi radi odstranili, pa se jim je preprečilo. K prevzemu občinskih poslov so povabili uradnega zastopnika, misleč, da bodo odkrili ogromne goljufije in nerednosti. Toda obrisali so se pod nosom. Potem je bil na vsaki seji glavni predmet dnevnega reda občinski tajnik, ki kljub grožnjam ni šel z njimi na volišče, ampak je ostal doma. Ker pa nekaterim odbornikom, ki jim je pred očmi predvsem blagor občine in občanov in šele potem politika, ni bilo všeč, da bi se tajnik odstranil, ker ni za to bilo nobenega vzroka, so nekateri zagrizenejši sklicali izredno sejo, na kateri se je sklenilo, da se tajniku služba odpove in mesto razpiše, da bi tako prišli na svoj račun in bi imeli na občini samo »svoje« ljudi (ker so imeli že izbrano osebo za tajnika, preden so bile volitve). Ko je bila služba razpisana, so bile vlozene tri prošnje, med njimi prošnja odstranjenega tajnika, ki je prosil, da se ga še obdrži v službi. Izmed prosilcev ni nihče imel predpisane kvalifikacije, pač pa je imel odstavljene tajnik že 7 let občinske službe in s tem pogoj, da se ga lahko nastavi. Dne 25. marca je občinski odbor sklepal o proračunu in o postavitvi tajnika.

Pri proračunu se je vsaka postavka znižala na minimum. Človek bi mislil, da bo odbor za čim manjša občinska bremena tudi ob postavljanju tajnika. Toda zmagali so nasprotni in je bil za tajnika postavljen »njihov« človek, neki mizarški pomočnik, kateri je za delo sposoben, in je bil vržen na cesto pohabljeni revež, ne da bi odbor pomislil na to, da ga bo treba vzdrževati.

Nad tem »pravičnim« dejanjem se zgraža vsa občina, ki nima sedaj kvalificirane tajniške moči, kar je po veljavnih predpisih nedopustno. Taka je torej socialna pravičnost in usmiljenje do reveža, ki ni zagrešil drugega kakor to, da je bil rojen pod tako zvezdo, ki mu ni dala barve, kakršno ima sedanja večina.

»Domoljub« bo to seveda hvalil še naprej, sicer bi pač ne bil »Domoljub« ali ne? Mi pa se

ravnamo po navodilu: Po njih delih jih boste spoznali!

Spoznali smo jih in — ne bomo nikoli pozabili.

Iz tujine

■ **Novo vrsto vojnih ladij** so pričeli graditi v Ameriki. Te dni je bil spuščen v morje rušilec novega tipa z enim dimnikom sredi ladje. Vojna ladja je opremljena s torpedi in topovi težkega kalibra. Stroški znašajo osem milijonov dolarjev.

■ **Izreden blagoslov.** V Pečuhu na Madžarskem je žena železniškega upokojenega uradnika Galoviča te dni povila — 23. dete. Vseh 23 otrok je živih in zdravih. Kakor je videti, temu uradniku pokoj res dobro dene, kljub temu mu pa menda nihče ne zavidja tolikšne — družinske sreče.

■ **Morilka je postala, ker je prišla ob službo** neka Zofija Wolf na Dunaju. Služila je dalje časa pri neki stari zakonski dvojici. Ko sta ji zakonca pred kratkim odpovedala službo, je umorila v obupu moža in ženo ter končno s plinom se sebi končala življenje. Tako obupne slike nam danes kaže življenjski boj, pri nas se pa še najde časopisje, ki dan za dnem goni lajno o delomrznežih Seveda so to gospodje, ki ne poznajo niti težje dela, še manj pa gorja in bede, ki objame človeka, če ne more več dobiti dela in zaslužka.

■ **Delavci pri kronskih slavnostih.** Uradno je povabljen na svečanost kraljevega kronanja v Londonu tudi angleško delavstvo. Delavci, ki bodo tokrat prvič gostje pri kronanju angleškega kralja, bo zastopalo petčlansko delavsko odposlanstvo.

■ **Oboroževanje in brezposelnost.** Kakor zatrjujejo angleška poročila, je Nemčija zaradi nagle in obširnega oboroževanja zaposlila štiri milijone svojih brezposelnih delavcev. Ali ni čudno, da za ustvarjanje dobrin, ki bi bile človeštvu v prid, ni mogoče najti dela, za pripravljanje vojne, ki je najhujše gorje, pa se najde takoj delo za — 4 milijone parov pridnih rok?!

Rokavice so nekoč pomenile na Angleškem največji luksuz. Skraja so v Anglijo uvažali rokavice iz Evrope. Šele v 11. stoletju so se naselili na Angleškem prvi rokavičarji.

Važnejša radio predavanja

od 18. do 25. aprila 1937.

Nedelja, 18. aprila: 17.00: Gospodarska in denarna kriza ter kmečke zadruge (dr. Basaj).

Ponedeljek, 19. aprila: 18.00: Zdravniška ura: Utrjevanje (g. dr. A. Breclj).

Torek, 20. aprila: 11.00: Higijensko predavanje (dr. Franta Mis).

Sreda, 21. aprila: 18.40: Zavarovanje delavcev za starost (g. R. Smersu).

Petek, 23. aprila: 18.00: Ženska ura: Vzhalna in pralna sredstva (ing. Marija Ahačič) — 19.30: Strossmajer in Staričević (dr. Ivan Nevestič).

Sobota 24. aprila: 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar).

Sejmi

18. aprila: pri Sv. Barbari v Halozah;

19. aprila: v Cerknici, Leskovcu, Radečah pri Zidanem mostu, Kranju, Trbegovcih;

20. aprila: v Novem mestu, Kamniku, Starem logu, Ormožu, Ptuj, Št. Ilju pod Turjakom, Dolnji Lendavi;

22. aprila: v Šmihelu-Stopičah, Motniku, Jurovskem dolu, Turnišču;

23. aprila: v Ptuj;

24. aprila: v Gor. Planini, Kalu, Radovljici, Guštanju, Skofji Loki, Žužemberku, Mozirju, pri Sv. Juriju na Zdolah, Sv. Juriju pri Celju.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'65
1 nemška marka	Din 17'56
1 avstrijski šiling	Din 8'—
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 238'—
1 francoski frank	Din 1'97
1 češkoslovaška krona	Din 1'53
1 italijanska lira	Din 2'30

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavi: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%,
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

KOLESA in vse kolesarske potrebščine

kupite ugodno v znani trgovini z mešanim blagom
IVAN A. GROSEK, TREBNJE (DOLENJSKO)

Semenski oves,

grahorico, domačo in nemško deteljo, razna travna semena; dalje umetna gnojila, kakor rudninski superfosfat, kalijevo sol i. dr. ima stalno v zalogi po najnižjih cenah

»EKONOM«, osrednja gospodarska zadruga, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-52